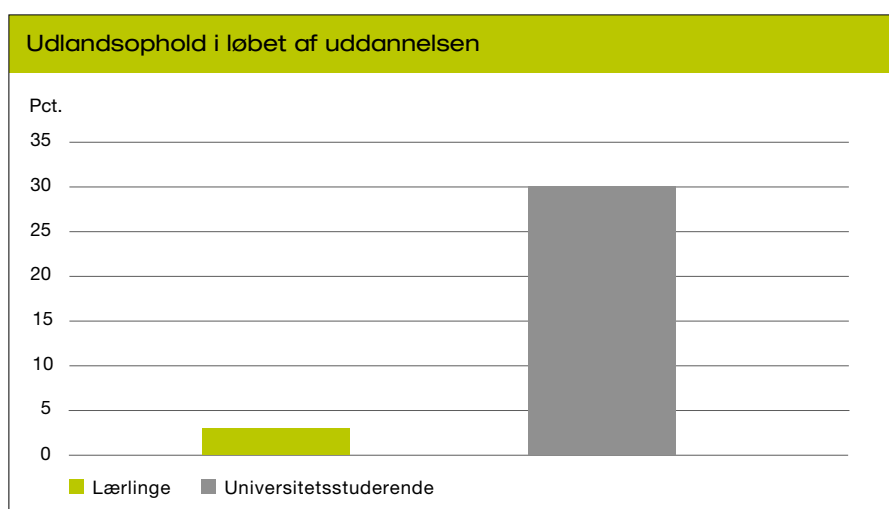

Lille rejselyst hos lærlinge

Unge, der tager en lærlingeuddannelse, halter langt efter andre, når det drejer sig om at tage en del af deres uddannelse i udlandet. Det gør de på trods af, at netop lærlinge har let adgang til støttekrone i forbindelse med et udlandsophold.

Det viser en ny opgørelse fra Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER). Ifølge opgørelsen er det kun 3 pct. af eleverne på de erhvervsfaglige uddannelser, der tager en del af praktikken i udlandet. Ud af en klasse på 30 unge er det altså kun én, der vælger at rejse – de 29 bliver hjemme. Til sammenligning tager op mod 30 pct. af de universitetsstuderende ifølge Undervisningsministeriet på et længerevarende udenlandsk studie- eller praktikophold i løbet af uddannelsen.

Lærlingenes modstand mod udlandet skyldes ikke manglen på støttemuligheder. I næsten 20 år har de via AER, ved siden af deres elevløn hjemme eller i udlandet, haft mulighed for støtte til rejse-, flytte- og boligudgifter i forbindelse med udlandsopholdet. Det har universitetsstuderende ikke. De må søge legater, hvis de vil have penge ud over deres SU. Alligevel er det ti gange mere sandsynligt at universi-

Mens det er knap 30 pct. af de universitetsstuderende, der tager til udlandet i løbet af uddannelsen, gælder det samme kun omkring 3 pct. på de erhvervsfaglige uddannelser.

Anm.: Antal udlandsophold i forhold til antal fuldførte, 2007

Kilde: AER og Undervisningsministeriets publikation "Tal der taler, 2009"

tetsstuderende tager til udlandet i løbet af uddannelsen.

Ifølge Eva Hofman-Bang, direktør på CPH West, en af Danmarks største erhvervsskoler, er det mere end ærgerligt, at det kun er på de lange uddannelser, at internationaliseringen er slået igennem: »Det er en stor fejl, hvis man tror, at kun de universitetsstuderende lærer noget i udlandet. Unge på de prakti-

ske uddannelser har et enormt udbytte af udlandsophold – både fagligt og personligt. De løser nye opgaver i nye sammenhænge, og de lærer at stå på egne ben i en fremmed kultur.«

Elevløn som barriere

Lærlinge kan komme til udlandet på én af to måder. Enten har de en dansk arbejdsgiver og bliver udstationeret af denne. Eller også kan de finde en

- ▶ praktikplads i udlandet hos en lokal arbejdsgiver – eventuelt med deres erhvervsskoles hjælp.

Har man ikke en dansk arbejdsgiver, der vil udstationere, er der, ifølge Eva Hofman-Bang, én central hindring for at komme ud: »Elevløningerne er højere i Danmark end i andre lande. I en række andre lande gives der måske ingen eller kun en lille løn under uddannelse, og det er derfor ikke så attraktivt for de unge. Specielt fordi de unge, der har mod på udlandsophold ofte hører til blandt de dygtige, der har let ved at finde en praktikplads herhjemme.«

Og lønnen er ikke den eneste hindring. Uden en dansk arbejdsgiver er det svært – nærmest umuligt – for en ung at finde en praktikplads i udlandet på egen hånd. Det siger Lia Leffland, kontorchef i Styrelsen for International Uddannelse: »Ofte er der brug for erhvervsskolens hjælp. Og selv om mange skoler gør en stor indsats, er det ikke let at finde pladserne og oprettholde et netværk med de udenlandske virksomheder,« siger Lia Leffland.

Nemmere er det, hvis en dansk arbejdsgiver står bag udsendelsen. Så er både løn og praktikplads i hus, før man rejser. Men den måde er der, ifølge Lia Leffland, ikke mange, der rejser på. Omkring 20.000 arbejdsgivere i Danmark har en lærling – alligevel er det kun ca. 250 lærlinge, der hvert år

Det gives der støtte til

Hvert år siden midten af 1990'erne er ca. 1.000 elever rejst ud til en praktik i udlandet med støtte fra AER.

Af dem er ca. 750 såkaldte skoleudsendte, hvilket vil sige, at de hverken har uddannelsesaftale eller arbejdsgiver herhjemme. Er man skoleudsendt gives refusion til rejseudgifter – både til jobsamtaler og under selve praktikken i forbindelse med skoleophold. Under praktikken gives der også tilskud til boligudgifter samt flytning ud og hjem.

Omkring 250 er udstationeret af en dansk arbejdsgiver, og man er typisk i praktik i en af arbejdsgivers udenlandske afdelinger eller hos en fast samarbejdspartner. Udstationerede får normalt forskellen mellem den danske overenskomstmæssige løn og den udenlandske løn finansieret. Desuden er der tilskud til flytteudgifter til og fra udstationeringsstedet samt rejser frem og tilbage i forbindelse med skoleophold mv.

Næsten aldrig langt fra hjemmet

Når lærlinge tager en praktik i udlandet, går rejsen sjældent til den anden side af jordkloden. Tre ud af fire rejser til et af vores fire nabolande: Tyskland, Sverige, Norge eller Storbritannien. Flest tager til Tyskland, næstflest til Storbritannien, mens omtrent lige

mange tager til Norge og Sverige.

Hvis man ser på, hvilke brancher der fylder i statistikken, så er det ikke overraskende, at det er en uddannelse med mange elever – nemlig kontoruddannelsen – der fylder mest. (2007-tal)

kommer til udlandet via en dansk arbejdsgiver. Forklaringen er, mener Lia Leffland, at mange arbejdsgivere slet ikke kender til mulighederne for økonomisk støtte.

Danfoss: Dobbelt gevinst

På Danfoss kender man ordningen, og man sender hvert år omkring 15 lærlinge til udlandet, siger Thomas Bjerner Hansen, manager med ansvar for lærlinge

og elevuddannelser: »Vores gevinst er dobbelt. De unge lærer noget, når de er af sted. De løser nye opgaver og lærer at tilpasse sig andre arbejdsformer. Men de lærer også fra sig. En dygtig dansk lærling kan sagtens lære en erfaren arbejder fra en af vores udenlandske fabrikker nyt. På den måde er de unge med til at føre kultur og viden fra hovedkontoret ud på de udenlandske fabrikker,« siger Thomas Bjerner Hansen.